

ЩО СМАЧНІШЕ?

Щоденна потреба вовка в м'ясі щонайменше 1,7 кг і залежить від сезону. Однак, це не означає, що вовк щодня їсть м'ясо. Він здатен витримувати тривале, до двох тижнів, голодування. У раціоні вовка переважають великі хребетні дикі тварини: олені, козулі, кабани, лосі, зайці, бобри та птахи, що гніздяться на землі (тетеруки, глушці). За відсутності крупної здобичі може споживати земноводних, плазунів, мишоподібних гризунів. У голодні зими вовки здатні нападати на велику рогату худобу, коней, овець, кіз, і навіть собак та кішок.

САНІТАР ЛІСУ

Вовки не гребують недоїдками інших хижаків, а в скрутні для полювання періоди харчуються на сміттєзвалищах. Вони можуть розірвати свого родича, скаліченого в сутичках самців під час гону. Однак цей хижак у першу чергу прибирає з природи слабих тварин, які не здатні втекти від переслідування та дати відсіч хижаку. Тому вовк є необхідним компонентом екосистеми.

ЦІКАВИНКИ ВІД ЛАПУНИ

- Вовк розрізняє майже 200 мільйонів відтінків запаху і може почути запах іншої тварини на відстані до 1,5 км.
- За відповідних погодних умов вовки можуть почути звуки на відстані 9 км в лісі, а на відкритій місцевості – на 16 км.
- Вовк може пропливти відстань до 13 км, рухаючись у воді за допомогою невеличких перетинок між пальцями.
- Очі вовка мають світловідбиваючий шар, який допомагає вовку добре бачити вночі.
- За перших ознак захворювання на сказ вовк інстинктивно покидає сім'ю.
- Потрапивши у капкан, дорослий вовк здатен відгризти собі кінцівку заради свободи.

ГОТУЄМЯ ДО КОНКУРСУ „КОЛОСОК-ОСІННІЙ-2015”

ОРГАНІЗМ ЯК МЕХАНІЗМ

У людини організм – унікальне чудо. Рухається, дихає, живиться й розмножується. А також він мислить, творить і говорить, Памятає, розуміє і аналізує, вчиться, мріє і працює. Всі його процеси й дії, органи, системи й роль, Механізм цей розкривають фізіолог й анатом. Буй Христина, учениця 5 класу Ставчанського НВК Пустомитівського району Львівської області

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24, e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська, e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 26.10.15,

формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.

Адреса редакції: 79038, м. Львів,

а/с 9838. Надруковано в друкарні

ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ”.

Юний зоолог

(твоє ім'я та прізвище)

№25/2015
ЛИСТОПАД

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

НЕ ТАКИЙ ЛИХИЙ, ЯК СТРАШНИЙ

Сіроманця можна назвати міфічним звіром. У давнину його поважали і шанували за хоробрість, кмітливість, витривалість. Найдавніші зображення вовків, знайдені в печерах на півдні Європи, мають понад 20 000 років.

Люди завжди боялися вовків. Жодна інша тварина не зазнавала такого переслідування з їхнього боку, як вовк. Від повного вимирання цю тварину врятували кмітливість і здатність пристосовуватися до різних умов життя.

Вовк – найбільший із представників родини Собаких. Найближчі родичі вовка – койот і шакал. Науковці довели, що вовк є прямим предком свійського пса. Міцна будова тіла свідчить про те, що вовк скоріше витривалий, ніж швидкий. Полюючи, він часто пробігає понад 60 км за ніч.

Вовк населяє всі типи життєвого простору: від арктичної тундри й просторих степів до високих гір і лісів. На території України вовки трапляються всюди, включаючи Крим. Найбільш чисельний цей звір, як це не дивно, не у Карпатах та Поліссі, а у степу. На території Євразії живе 10–15 підвидів вовків, і приблизно стільки ж в Північній Америці. У минулому вовки мешкали майже по всій Північній півкулі. Винищили вовків його найлютіші вороги – люди.

ДОВІДНИЧОК РОЗУМНИКА

ВОВКИ – перші тварини, які потрапили в список закону про загрозу зникнення в 1973 році. Згідно з Конвенцією про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі вовк є строго охоронюваним видом.

ЗАГАДКА

Засвітились серед ночі в темній хащі жовті очі. Полювати йде хижак — на весь ліс наводить жаж.

Вовк

Собака

Шакал

РОЗУМНА Й ВИТРИВАЛА ТВАРИНА

ЯК ЖИВУТЬ ВОВКИ?

Вовки живуть зграями. Територія вовчої зграї становить 100–600 км². Вовки позначають її сечею і екскрементами. Ця місія належить головним особинам – самцю і самиці. Вовки добре пам'ятають розміщення стежок, доріг, найбільш зручних шляхів переходів, мостів, бродів через річки, борсукових і лисячих нір.

Якщо їжі досить, вовки обходять свою територію і на четвертий-шостий день повертаються на місця денного відпочинку. Взимку вовки піднімаються з настанням темряви і всю ніч шукають здобич. Місця для денного відпочинку вибирають дикі, де не ступає нога людини.

Вовки не є довгожителами. У тяжкій боротьбі за існування лише деякі доживають до 12–15 років. На вовчат нападають пугач, беркут, рись. Вовки гинуть під копитами дорослих і сильних самців оленів та лосів під час невдалого полювання. У віці від 4–5 до 8 років вовки зрілі і найбільш сильні.

Зазвичай дорослі вовки досягають в довжину 105–160 см, не враховуючи хвоста (35–52 см). Висота в плечах 80–90 см. Маса переважно 45–60 кг. Швидкість бігу вовка становить 20–30 км/год, а під час переслідування вовк біжить із швидкістю 40–50 км/год, а у ривку розвиває швидкість до 60–65 км/год і може бігти без зупинки понад 20 хв. За рік вовк з'їдає 500–800 кг їжі.

ХТО У ЗГАЇ?

Вовчі зграї невеликі – 4–6 особин. Зграю очолює ватажок (йому підпорядковані всі дорослі самці) і його обраниця (їй підпорядковані всі дорослі самки). Крім цієї пари до складу зграї входить їхнє потомство останніх двох–трьох років, а також вовки, що пристали до зграї. Вовки утворюють пари на багато років, практично до смерті одного із партнерів.

ВОВКИ-ОДИНАКИ

До 10 років зуби у вовків, найперше ікла, стираються і жовтіють. Старі, хворі вовки або ті, які вціліли після знищення сім'ї мисливцями, живуть самотниками і харчуються переважно падаллю. Саме такі вовки від голоду здатні вчинити напад на людину. Іноді самотники бродять разом.

ПРИСТОСУВАННЯ ДО ХОЛОДУ

Взимку шерсть вовків груба і густа, особливо на шиї, з добре розвинутим підшерстком. Згорнувшись у клубок, хижак може лежати на снігу у сорокаградусний мороз навіть за сильного вітру. Морда звіра вкрита коротшою шерстю, тому вовки прикривають її пухнастим хвостом. Заміна зимового хутра на літнє триває з кінця лютого до травня. Линяють вовки два рази на рік: навесні та восени.

ВОВЧІ ХИТРОЦІ

- За великого снігового покриву вовки користуються доріжками. Помітивши людину, вони ховаються в лісі, а потім знову виходять на дорогу, де їм легше бігти.
- Вовки йдуть слід в слід за вожаком. При переходах зграї у глибокому снігу стомленого вожака змінює альфа самка або інший вовк. Відтак важко визначити по сліду скільки вовків пройшло однією стежкою.

Арктичний вовк

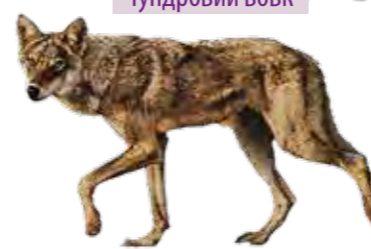
Вовк

Тундровий вовк

Іберійський вовк

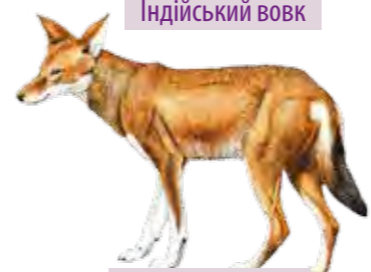
Індійський вовк

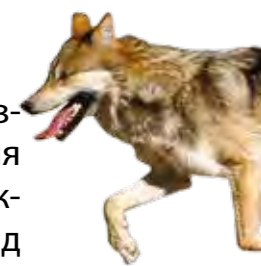
Червоний вовк

Мексиканський вовк

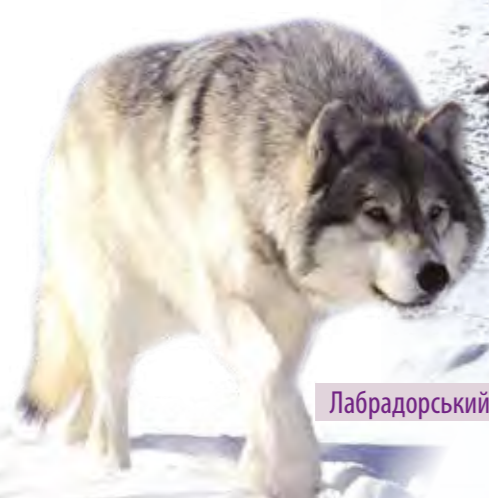
Ефіопський вовк

Мексиканський вовк

Арабський вовк

Лабрадорський вовк

Чорний вовк

